

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Rozvodové spory o děti v kontextu genderového uspořádání v rodinách

Autor práce: Zlatoše Křížková

Obor studia: SCHP

Posudek vypracoval: Mgr. Helena Machulová

Datum: 24. 4. 2014

Cílem bakalářské práce Zlatoše Křížkové je zmapovat, jak se genderové odlišnosti projevují nebo již neprojevují ve vztahu k rozvodům, poukázat na mnohdy mezní situace, které vyústily v samotný rozvod. Dílčím cílem bylo také zjistit, komu jsou svěřovány děti do péče po rozvodu.

Po formální stránce je práce zpracovaná přijatelně a obsahuje všechny požadované náležitosti. Bibliografické citace odpovídají normě, seznam literatury je přiměřený.

Co se týče jazykové stránky, pokládám množství gramatických chyb a překlepů za přiměřené.

Rozsah práce je 57 stran, což odpovídá tomuto typu práce.

Obsahová stránka práce je však daleko problematičtější. Práce je členěna do 5 kapitol – 1. Funkce, typy a význam rodiny, 2. Gender, 3. Rozvod, příčiny, následky, 4. Dopady rozvodu na dítě a 5. Empirický výzkum.

Text prvních 4 kapitol tvoří více jak z poloviny přímé citace z odborné literatury. To je zřejmě hlavním důvodem toho, že text je naprosto nesouvislý a v jednotlivých kapitolách není jasné, co vlastně chtěla autorka říci. Obsah kapitol vždy neodpovídá nadpisu jako je tomu např. v 1. kapitole nazvané Funkce, typy a význam rodiny. V textu kapitoly se velmi málo dovídáme o funkcích rodiny, o jejích typech nic. Význam rodiny snad popsany nepatrně je, ale chybí jasnější souvislost s tématem práce. Dále se autorka v 1. kapitole zabývá příčinami poruch rodičovství a dysfunkce rodiny. Popis je však zaměřený více na různé katastrofy, které mohou rodinu postihnout, než na skutečné poruchy rodičovství, o kterých je jen stručná zmínka. V následující kapitole o genderu se opět nedovídáme, proč autorka tuto kapitolu zařadila. Není ani naznačená souvislost jednotlivých podkapitol natož pak souvislost s tématem práce. Čtenáři nezbyvá než si říci, že práce o rozvodových sporech v kontextu genderu asi vyžaduje i kapitolu o genderu. Nicméně o problematice genderového uspořádání v rodinách a jeho souvislosti s rozvody se v této kapitole mnoho nedozví. Objevuje se jen krátké povídání o tom, jak to chodilo v athénských domácnostech (str. 15) a pak následuje stručná statistická informace o tom, že většina matek dětí do 2 let je v domácnosti a otec pracuje. Zda tuto informaci autorka považuje za uspokojivou či nikoli, se ale nedozvíme. Pokud čtenář očekává, že poslední část kapitoly o genderu nazvaná *Genderové spory* osvětlí, o jaké spory se jedná a jak se vztahují k problematice rozvodů, zůstane zklamán, protože se dozví jen něco málo o hádkách.

Následující kapitola přináší statistiku rozvodovosti a několik statistických dat o příčinách rozvodů, které jsou následované třemi nejasnými citacemi o tom, jak se řeší situace dětí po rozvodu. To je i tématem předposlední kapitoly. I když jde o kapitolu poměrně rozsáhlou, nepodařilo se autorce téma jasně zpracovat. Sice se snaží popsat některé z možných dopadů rozvodu na dítě, ale zařazuje i kapitolu vývojové úkoly dítěte, kde opět není jasná souvislost s rozvodovou zátěží kromě triviálního konstatování, že rozvod je obtížný pro dítě v každém vývojovém období. Největší prostor je věnován popisu střídavé péče o dítě. Popis je zaměřený zejména na pozitiva této péče, možným rizikům se autorka příliš nevěnuje. Poslední část práce představuje empirický výzkum. Autorka vedla rozhovor se 6 ženami a 3 muži, kteří za sebou mají zkušenost rozvodu. Na závěr kvalitativního výzkumu autorka formuluje dvě hypotézy. Přiznám se, že mi není jasné, jak k nim autorka na základě popsaných rozhovorů došla. Hypotéza 1 zní: „Genderové rozdíly jsou na rozvodových sporech stále patrné“. Autorka k tomu mimo jiné píše: *Přesto zvláště u mužů, přetrvávají myšlenkové stereotypy, kdy sami sebe vnímají jako silnější a ovládací a mající právo trestat.* Je toto však obvyklý stereotyp v pohledu na muže? Nejde spíše o vykreslení určité patologie – muže tyрана, která není obecně přijímanou představou?

Hypotéza 2 zní: *Děti jsou častěji svěřovány do péče matky, otcové pod tlakem zažitých společenských zvyklostí o svěřeni dětí do střídavé péče nijak výrazně neusilují.* Je pravda, že z rozhovorů, které autorka vedla, vyplynulo, že děti byly svěřeny převážně matkám. Není mi však jasné, jak došla k závěru, že otcové neusilují o svěřeni dětí do střídavé péče pod tlakem zažitých společenských zvyklostí. V jednotlivých případech šlo o muže, kteří o děti nejevili zájem ani v průběhu manželství, o muže, kteří se dopouštěli domácího násilí atd. Těžko soudit z kusých informací jedné strany, ale ve většině případů se svěřeni dítěte do péče matky zdálo poměrně logické.

Závěrem lze tedy konstatovat, že práce je chaotická a nesouvislá. Zásadně chybí provázanost jednotlivých kapitol mezi sebou a s cílem celé práce. Právě proto mám za to, že cíl práce se autorce nepodařilo naplnit, protože nedokázala popsat genderové odlišnosti a jejich souvislost s rozvody. Vzhledem k tomu, že jde o práci oboru SCHP, tak mě také udivuje, že se autorka v práci nijak nevěnovala např. úloze sociálních pracovníků v této problematice.

K obhajobě pokládám následující otázky:

Vysvětlete, jak se genderové odlišnosti vztahují k rozvodům.

Popište možná rizika a úskalí střídavé péče o dítě po rozvodu.

Práci jen s velkými výhradami doporučuji k obhajobě.

Helena Machulová